

מסורת הש"ס

א) ויבמות עט:י.
ב) נבכת"י טזף: חד קהל.
ג) נבכת"י טזף: ואיתר ליה חד קהל לקהל גרים.
ד) שם פד: פה. לקמן ע"ה.
ה) נברכות ביה. כמויות טו. יומא פד: יבמות טז: וזחיס ע"ה.
ו) כמויות יג. טו"ה.
ז) נבכת"י כמויו: פנייות. ח) נבכת"י טסף: גזירה. ט) נבכת"י: אסופית. וכו"ל (רש"ש, ועי' של"י). י) נבכת"י: רבה. יא) נבס"ר נמקום: "בקהל", כמוכ "צ"ח. ועי' הגהות בנא"ר. יב) וי"ל ממור. רש"י. יג) וי"א הרת" ליתא בריש.
יד) שמוכ גרין סופ"ק (טו: משי הרי"ף), ושם ועל הספק. יו) ועל לה ע"ה. יא) נבכת"י: גרין. יב) ע"ה. יג) נבכת"י: יבמות מה. ע"ש. יד) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה. יו) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה. יא) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה. יג) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה. יד) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה. יו) נבכת"י: יבמות מה. ע"ה.

תורה אור השלם

- לא יבא ממור בקהל יי גם דור עשירי לא יבא לו בקהל יי: דברים כג ג
- הקהל חקק אחת לבם ולגר והגר יחד חקק עולם לדורותיכם ככם כגר יחדה לפני יי: במדבר טו טו

הנהגות הב"ח

א) רש"י ד"ה לא ישאנה וי' בעל השמותק שגא על אמו ומסת הוא נמחק:

מוסף רש"י

לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולים. לא הוזהרו כשרות ונסות מלישא לפסולים, לחלוק. שמותרים בשרא, ואע"פ שסבין הוזר בתלם, כהנת לא הוזהרו בתלם (יבמות פד: ובניי"ק קטן עו). ביוחסין: כהונה (כתובות יג).

חד להגנים. מדהוה מזי למיכתצניהו לכולהו כחדא אזהרה וחד קהל לא יבא ממור ועמוני ומואבי בקהל גם דור עשירי לא יבא להם י בקהל עד עולם וגבי מזרי ואדומי דור שלישי יבא להם בכס:
חד לקהל כהנים וחד לקהל לויס וחד לקהל ישראלים. דאי הוה כתיב חד ה"א כהנים קאמר אכל לויס מותרים ואי כתיב תרי ה"א לויס וכהנים אכל ישראלים לא:
וחד למישרי י **ממורס בשפוקי**. אע"פ שזה ודאי וזה ספק לא חיישינן שמא זה כשר ואסור לישא ממורת דהכי דרשינן בקהל ודאי הוה דלא יבא ממור הא בקהל ספק כגון שפוקי יבא:
וחד למישרי שפוקי בישראל דדרשינן הכי ממור ודאי הוה דלא יבא בקהל הא ממור ספק יבא ודקמני מתני' שפוקי פסול הוה מדרבנן כדלקמן שמא ישא אחותו מאביו:
קהל גרים לא איקרי קהל דלא אייתר לן קרא לקהל גרים:
מחד קהלא נפקי. דשנבט אחד הס ואין לקרות קהל חצי השנבט:
הני נמי פרי קהלי נינהו. גבי כהנים ולויס אינטריכו תרי קהלי לדרשה ואפ"י הכי אייתר להו חד לקהל גרים:
ממור בשפוקי ושפוקי בישראל מחד קרא נפקי. חד מקהל ודאי וחד מממור ודאי דהכי דרשינן לא יבא ממור ודאי בקהל ודאי הא ממור ספק בקהל ישראל ודאי או ממור ודאי בקהל ספק יבא:
ואינעמי אימא הני נמי פרי קהלי נינהו. כלומר להנך תרתי דרשות תרי קראי אינטריכו ואי לא אייתר קרא לא הוה דרשינן ממור ודאי הוה דלא יבא הא ספק ממור יבא אלא הוה אמרינן ככל שאר ספיקי איסור על הודאי אזהרת ודאי ללקות עליו ועל י אזהרת ספק אזהרת ספק לאיסורא:
הקהל חוקק אחס לבס ולגר. למה לי למכתב קהל הכא אלא למימר דגר אקהל קאי ולאשמועינן דאיקרי קהל:
לא הוזהרו כשירות. כהנות:
לינשא לפסולין. לפסולי כהונה גר חלל משוחרר שהכהנים הוזהרו על צנזותיהם והס לא הוזהרו עליהם מלישא אותן אכל לפסולין שהאנשים הפסולין הוזהרו עליהן מלישא אותן כגון ממזרין או נתינים אף הגשים הוזהרו עליהם דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה י והכי אמרינן ציצמות צפרק יש מותרות (דף פד:):
רגמוסו כ"ע. שהיו שם גרים הרבה והוקשה להם שאמר קהל גרים לא איקרי קהל:
איכא דדריש כו'. בתמיה:
מותר בכהנפ. דלא

הוזהרו כשרות לינשא לפסולין:
רוב כשרים אללא. דכיון דמכירים את אמו דפנויה היא רוב העולם כשרים אללא שאין הרוב ממזרים וקרובים שהולד מהם ממור ואף עובד כוכבים ועבד אס יבא עליה אין הולד ממור י:
ומיעוט פסולין. כגון ממזרין וקרובין:
ואי דאזלי איניהו לגבס. ואס בצעילה זו הלך הבעל אללא דהשתא נד ליה ממקום קביעתו ואין לדנוי בתורת קבוע שהוא נדון כמחלה יש לנו לומר כל דפריש מרובא פריש והולד כשר:
מאי אמרס. מאיזה טעם תבא לפסולו דילמא אזלה אייה כו' אין זה אלא ספק והתורה אמרה ממור ודאי הוה דלא יבא הא ממור ספק יבא:
כל כי הני מונו. בתמיה וכי כל צעילות הנמלאות נטיל על אביו של זה לומר הוה הוליד כל שפוקי העיר:
בס שפוקים. שגולדה על ידי נשואין שנשאת למותר לה:
לא ישאנה. שפוקי שמא בנו של בעל השמותק הוה א) שגא על אמו של זה מחלה צנות ואח"כ נשא שפוקית:
אלא לא שכיח. מסקנא דקושיא היא אלא להכי לא חיישינן משום דלא שכיח שנשאת לו אחותו. אי נמי שפוקי מילתא דלא שכיחא ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן וזה עיקר:
דבר סורה אסופי כשר. אע"פ שאין מכירים את אמו וינחש שמא מאשת איש שנבעלה לאחר דרוב פסולין אללא ליכא למימר הכי:
מאי טעמא אשס איש בצעלה חולה. אס ילדה ממור אינה משליכתו לפי שיש לה לומר מצעלי הוא:
מאי איכא. לאחזוקי צממורות איכא מיעוטא שכן ארוסות ואין להם לתלות בבעל או נשואות שהלכו צעליהן למדינת הים כיון דאיכא נמי למימר של פנויה הוה וכשר או של אשה מצעלה והשליכתו אמו מחמת רעבון:
שמא ישא אחוסו מאביו. דאחותו מאמו ליכא למיחש כיון דמכירין את חמותו שהיא צחוקת כשירה לא מספקינן לה צמונה לומר שהוא היה צנה והשליכתו:
כל הני שדי ואולי. וכי כל צנים שהיו לה השליכה שנחזק כל הגאספים צני אס אחת ובספק צני אב אחד ומשמי אמהות נמי לא כדאמר לעיל כל הני מונו ואולי:
בס אסופי. מן הנשואין שמא בעל האסופית הוה אביו:
אין

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עג. וחד למישרי שתוקי בישראל

מימורא דקהלא וי"ל דמקיש ממור לקהל מה גבי קהל ממעטינן קהל ספק ה"ג גבי ממור ממעטינן ממור ספק. פ"י:

אלא מעתה שתוקי שתוקית לא ישא. קשה דמשמע דפשיטא ליה דמותר צה ובפרק החולץ (יבמות דף ג.) אמר דרבא גופיה ס"ל כר"א דמתני' י אדאמר ספיקין י אסור וי"ל דהתם קאמר רבא אליביה אכל הכא דקאמר מ"ט אמרו שפוקי פסול קא צני אליבא דכ"ע:
מאי איכא מיעוט ארוסות כו'. תימה דמשמע טעמא דליכא למיחש משום דהוה מיעוט ולא ידעינן שמארוסה היא הא אס אנו יודעים שמארוסה היא ודאי איכא לאחזוקי צממורות ולא היא דאפילו ידעינן שמארוסה היא לא הוי ממור דהא אמרי' (לקמן דף עה.) ארוסה שעיצרה הולד כשר י ועוד קשה י דמאי קאמר ומיעוט שהלכו צעליהם למדינת הים דהאי נמי יש לנו להכשירו דשמא צא על ידי שם דאזיה דשמואל שהלך בעדארי (צירושלמי) וצא על ידי שם ושימש והוליד את שמואל יש לומר דהכא איכא ריעותא שהשליכתו ואס אנו יודעים שהוא מארוסה מחזקינן ליה צודאי ממור שאס היה מן הארוס לא היתה משליכתו אי נמי יש לומר דלא תלינן שגא עליה על ידי שם אלא דוקא י כשחומרת כן אכל האי אסופי כיון דאין אמו מעידה עליו אין לתלות בזהכי:

בכהנת לא הוזהרו כשירות להנשא לפסולים ומותר בממזרת כרבי יוסי:
אלו הן שתוקי כל שמכיר:
אמר רבא דבר תורה שתוקי כשר מאי טעמא רוב כשרים אצלה ומיעוט פסולין אצלה ואי אזלי איניהו לגובה י בכל דפריש מרובא פריש מאי אמרת דילמא אזלה איהי לגבייהו הוה ליה קבוע יוכל קבוע כמחצה על מחצה דמי והתורה אמרה לא יבא ממור י ממור ודאי הוה דלא יבא הא ממור ספק יבא בקהל ודאי הוה דלא יבא הא ספק יבא ומה טעם אמרו שתוקי פסול גזירה שמא ישא אחותו מאביו אלא מעתה שתוקי שתוקית לא ישא שמא ישא אחותו מאביו כל כי הני מונו ואולי בת שתוקית לא ישא שמא ישא אחותו מאביו אלא לא שכיחא ה"נ לא שכיחא ה"אלא י מעלה עשו ביוחסין ואמר רבא דבר תורה אסופי כשר מאי טעמא אשת איש בבעלה תולה מאי איכא מיעוט ארוסות ומיעוט שהלך בעליהם למד"ה כיון דאיכא י פנויה ואיכא נמי דמחמת רעבון הוה פלגא ופלגא והתורה אמרה לא יבא ממור בקהל ה' ממור ודאי הוה דלא יבא הא ממור ספק יבא בקהל ודאי הוה דלא יבא הא ספק יבא ומה טעם אמרו אסופי פסול י שמא ישא אחותו מאביו אלא מעתה אסופי אסופית לא ישא שמא ישא אחותו בין מאביו בין מאמו כל הני שדי ואולי בת י אסופי לא ישא שמא ישא אחותו אלא לא שכיח ה"נ לא שכיח אלא מעלה עשו ביוחסים אמר י רבא בר רב הונא ימצאו מהול אין

הוזהרו כשרות לינשא לפסולין:
רוב כשרים אללא. דכיון דמכירים את אמו דפנויה היא רוב העולם כשרים אללא שאין הרוב ממזרים וקרובים שהולד מהם ממור ואף עובד כוכבים ועבד אס יבא עליה אין הולד ממור י:
ומיעוט פסולין. כגון ממזרין וקרובין:
ואי דאזלי איניהו לגבס. ואס בצעילה זו הלך הבעל אללא דהשתא נד ליה ממקום קביעתו ואין לדנוי בתורת קבוע שהוא נדון כמחלה יש לנו לומר כל דפריש מרובא פריש והולד כשר:
מאי אמרס. מאיזה טעם תבא לפסולו דילמא אזלה אייה כו' אין זה אלא ספק והתורה אמרה ממור ודאי הוה דלא יבא הא ממור ספק יבא:
כל כי הני מונו. בתמיה וכי כל צעילות הנמלאות נטיל על אביו של זה לומר הוה הוליד כל שפוקי העיר:
בס שפוקים. שגולדה על ידי נשואין שנשאת למותר לה:
לא ישאנה. שפוקי שמא בנו של בעל השמותק הוה א) שגא על אמו של זה מחלה צנות ואח"כ נשא שפוקית:
אלא לא שכיח. מסקנא דקושיא היא אלא להכי לא חיישינן משום דלא שכיח שנשאת לו אחותו. אי נמי שפוקי מילתא דלא שכיחא ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן וזה עיקר:
דבר סורה אסופי כשר. אע"פ שאין מכירים את אמו וינחש שמא מאשת איש שנבעלה לאחר דרוב פסולין אללא ליכא למימר הכי:
מאי טעמא אשס איש בצעלה חולה. אס ילדה ממור אינה משליכתו לפי שיש לה לומר מצעלי הוא:
מאי איכא. לאחזוקי צממורות איכא מיעוטא שכן ארוסות ואין להם לתלות בבעל או נשואות שהלכו צעליהן למדינת הים כיון דאיכא נמי למימר של פנויה הוה וכשר או של אשה מצעלה והשליכתו אמו מחמת רעבון:
שמא ישא אחוסו מאביו. דאחותו מאמו ליכא למיחש כיון דמכירין את חמותו שהיא צחוקת כשירה לא מספקינן לה צמונה לומר שהוא היה צנה והשליכתו:
כל הני שדי ואולי. וכי כל צנים שהיו לה השליכה שנחזק כל הגאספים צני אס אחת ובספק צני אב אחד ומשמי אמהות נמי לא כדאמר לעיל כל הני מונו ואולי:
בס אסופי. מן הנשואין שמא בעל האסופית הוה אביו:
אין

עין משפט נר מצוה

בו א מיי פ"ט מהל' אסורי ביאה הלכה יא סמנ לאין קצת טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' כב וסי' ב סעי' ג:

ב נמיי שם פ"ח הל"ד טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' יז:

בח ג מיי שם הל"ו טוש"ע שם סעי' יח:
בב ד ה מיי שם פ' טו הל' מא:

ל ו מיי שם הל' לא טוש"ע אה"ע סי' ד סעי' לא:

מוסף תוספות

א. בשלמא הא דשרינן ממור בשתוקי יניחא דדרשינן בקהל ודאי הוה דלא יבא אבל למישרי שתוקי בקהל ודאי היכי מפי' מיותרא דקהל. מוס' דלא"ש. ב. בתוס' טו"ך כמוז צטויי טעון: דרב ושמואל דפליגי לקמן בארוסה שעיברה לתריוהו לא חשיב ודאי ממור דמאן דשרי ליה בממזרות היינו דפליגי לקמן בארוסה משום דלית ליה דרי אלעזר דספקן בודאן אסור. (ועי' רש"י). ג. שאם היה מן הארוס לא היתה משלכת אותו שהרי נאמנת עליו לומר שהוא ומיעוט שהלכו בעליהם לדמיתו הים דהואיל והשליכתו ודאי ממור הוא. מוס' טו"ך.

תוס' ר"י חזקן

אסור. דקהל גרים אקרי קהל. ופי' לפסולים. (שבכתבים) [שכהננים] הוזהרו על צנזותיהם והם לא הוזהרו בכהונה, אבל לפסולים שהאנשים הפסולים הוזהרו עליהם מלישא אותם כגון ממור או פסול אף הן הוזהרו דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה [לעיל לה, אן, והכי איתא ביש מותרות ויבמות פד, ב]. רוב כשרים אצלה. רוב העולם כשר אצל פנויה, שאין הולד ממור אפילו מעובד כוכבים ועבד שאין ממור אלא מקרובים. אינהו לגבה. הבעל אצלה. מאי אמרת. לפסול אותם דילמא אזלא לגבייהו וזה הקרוב נשאר במקום קביעותו. [שתוקין שתיקית ולא ישא]. ורבנן שרו ספקן בספקין. אשת איש. אע"פ שרוב פסולים אצלה אם נבעלה לפסול לה הולד אינו ממור ורוב בעילות אחר הבעל, א) ואם ילדה ממור אינה משליכו שיכולה לומר מבעלי הוא.